

Mere arkitekturpolitik til kommunerne

Tre ud af fire kommuner skal have sin egen arkitekturpolitik inden 2009. Nogenlunde sådan lyder succeskriteriet for et nyt projekt der vil skabe bedre vej til kommunale arkitekturpolitikker. I dag har knap én ud af ti kommuner en arkitekturpolitik.

Af Thomas Lauterbach

Med offentliggørelsen af Kulturministeriets arkitekturpolitik Arkitekturation Danmark, blev der samtidig taget hul på en indsats over for kommunerne. Akademisk Arkitektforening har i samarbejde med Dansk Arkitektur Center og en række andre samarbejdspartnere netop iværksat et projekt, der skal give en håndsrækning til kommunerne i arbejdet med at etablere en kommunal arkitekturpolitik.

Projektet hedder Kommunal Arkitekturpolitik og målet med det er at få de 98 nye kommuner til at formulere en arkitekturpolitik. I dag er der kun 7-8 kommuner der bekræfter, at de har en arkitekturpolitik. Derudover er der nogle enkelte kommuner, der er i gang med at lave en.

”Det vi godt vil forsøge i det her samarbejde, er blandt andet at skubbe på udviklingen i kommunerne,” fortæller arkitekt MAA Morten Marstal, projektleder, der er Arkitektforeningens repræsentant i projektet.

”Ved at konstruere en arkitekturpolitik, vil kommunerne på et langt mere seriøst grundlag kunne udstikke retningslinjer for de fremtidige arkitektoniske tiltag i kommunen. Det vil sige, at de kan bruge en arkitekturpolitik som grundlag for eksempelvis fremtidige konkurrencer, de kan redegøre for de arkitektoniske visioner over for borgerne i kommunen. De kan også sikre større gennemsigtighed i beslutningsprocessen, fordi man henholder sig til et beslutningsgrundlag, som er gennemtænkt og de kan i virkeligheden også sikre sig mod en politisk styring af arkitekturpolitikken, fordi den typisk vil spænde over en længere periode end valgperioden,” fortæller han.

Langt mellem kommunale arkitekturpolitikker

Selv om der er langt mellem de kommunale arkitekturpolitikker i dag, er der alligevel enkelte kommuner som har arbejdet aktivt med det og som mener, at gevinsten ved at have en, er til at få øje på. En af dem er Vejle, hvor arkitekt MAA Henrik Stjernholm er leder af Udviklingsafdelingen i kommunens tekniske forvaltning. Han oplever, at der er mange opfattelser af, hvad en arkitekturpolitik rummer. Nogle steder laver man fx en plan for bevaring af bygninger mens man andre steder udvikler et redskab for borgerinddragelse. I Vejle har man besluttet, at en arkitekturpolitik betyder, at man tænker arkitektur ind i næsten alt, uanset om det er stranden, det åbne land eller hvad der nu er fokus på. Det er et mål, som han mener, kommunen har nået og som samtidig har betydet, at der i dag sker en hel masse i kommunen som har betydning for arkitekturen. Vejle indførte deres kommunale arkitekturpolitik i 1997.

En værktøjskasse til kommunerne

Projektet Kommunal Arkitekturpolitik indebærer blandt andet, at der bliver udfærdiget en værktøjskasse hvor kommunerne kan finde eksempler på, hvordan en arkitekturpolitik kan skrues sammen. Projektgruppen vil også hjælpe med at finde best practice eksempler både nationalt og internationalt. Det kan være byer, som har en meget omfattende kommuneplan og hvor man tydeligt kan se resultaterne af den. Et eksempel i den anden ende af skalaen er de byer, hvor man vælger at fokusere på ét specifikt hus og lader det trække hele udviklingen. Det er Bilbao i Portugal et godt

eksempel på. De fik bygget Guggenheimmuseet af Gehry for nogle år siden og det ene hus har virket som en magnet, ikke alene på turisme, men også på hele byens udvikling og investeringer i byen. Så en arkitekturpolitik kan spænde ret vidt. Det kan både være en igangsættende foranstaltning, men også en regulerende foranstaltning, mener Morten Marstal.

En formidlingsopgave ligger forude

Det er repræsentanter fra Plan09, Kommunernes Landsforening, Dansk Arkitektur Center, Akademisk Arkitektforening og Bygningskultur Danmark der udgør arbejdsgruppen.

”Det der sker lige nu, er at finde en afgrænsning på en arkitekturpolitik i relation til projektet. Det skal forstås sådan, at nogle kommuner opfatter en arkitekturpolitik som fx designmanualer. Vi synes, at det skal forstås bredere - som et visionært skema for udvikling af hele kommunen når man taler om arkitektur,” fortæller Morten Marstal og fortsætter, ”så bliver de næste skridt at finde ud af, hvordan vi formidler den opfattelse videre. For vi synes i virkeligheden, at der er tale om en formidlingsopgave. Det er ikke vores opgave at formulere arkitekturpolitikken for andre kommuner, men det er vores opgave at gøre kommunerne opmærksomme på, at her ligger et stykke værktøj som de kan få gavn og glæde af i fremtiden og at det i virkeligheden kan virke på nationalt plan – også hvis alle kommuner får det.”